

UN CĂLĂTOR FRANCEZ ÎN ȚĂRILE ROMÂNE: CĂPITANUL AUBERT

Sorin Domițian ȘIPOȘ

Rezumat. Spațiul românesc a reintrat în atenția lumii occidentale odată cu Reconquista austriacă începută la 1683, după o perioadă în care Imperiul Otoman părea să domine statornic întinse regiuni ale Europei Centrale și de Sud-Est. Conflictul militar ruso-austro-turc a readus, treptat, lumea românească în atenția marilor puteri. Boierii moldoveni au arătat cu prilejul tratatelor de pace că Țările române au beneficiat de-a lungul Evului Mediu de relații privilegiate cu Poarta, fiindu-le recunoscute autonomia și instituțiile. Într-un asemenea context, Occidentul este informat, din relatările celor care au călătorit și au scris despre spațiul românesc în secolele anterioare, că la nordul Dunării există un popor de origine romanică, care în trecut s-a bucurat din partea Imperiului Otoman de autonomie deplină. Războaiele napoleoniene sporesc interesul Franței pentru spațiul Europei de Sud-Est, pe fondul declanșării ostilităților cu Rusia. Cine este totuși Aubert? Să încercăm, pe baza informațiilor din raport, să-i conturăm profilul. În primul rând, este un fin observator al realităților românești. Căpitan adjunct de stat-major general în armata franceză, era, probabil, ofițer de geniu sau dintr-o armă înrudită, dacă ținem cont de interesul arătat față de fortificațiile întâlnite, de cursurile de apă, de căile de comunicație de pe uscat. Formația sa îi permite să formuleze considerații pertinente asupra sistemului de apărare existent, ba chiar să propună în apropiere de Vaslui, loc înalt, aflat la confluența mai multor râuri și drumuri, să fie construită o cetate. În privința scopului călătoriei lui Aubert, de fapt a delegației de ofițeri francezi, deși acesta nu face nicio precizare, Guilleminot, în raportul redactat la finalul misiunii, dezvăluie că au urmărit convingerea factorilor politici otomani să încheie un armistițiu cu Rusia. Călătoria a început în 11 iulie din Tilsit, unde doar cu câteva zile înainte s-a semnat tratatul secret dintre Franța și Rusia, care prevedea, printre altele, ca Franța să-i ofere Turciei medierea pentru restabilirea păcii cu Rusia. Călătoria a început cu o zi înainte de ratificarea tratatului. Armistițiul dintre Turcia și Rusia a fost semnat la Slobozia, în urma unor discuții purtate între reprezentanții celor două puteri, între 12 și 24 august, și unde delegații francezi au jucat un rol foarte important. Indiferent de rațiunile călătoriei căpitanului francez, raportul redactat este o sursă documentară importantă despre spațiul românesc din primii ani ai secolului al XIX-lea. El a fost conceput într-un moment în care interesele Franței pentru spațiul românesc sporeau de la o zi la alta.

Cuvinte cheie: Căpitanul Aubert, călător francez, Țările române, Imperiul Otoman, Rusia

RELAȚII DIPLOMATICE PORTUGHEZO-IUGOSLAVE DUPĂ MAREA CONFLAGAȚIE MONDIALĂ

Alina STOICA

Rezumat. Lucrarea aparținând unei cercetări extinse este o scurtă analiză a istoriei relațiilor diplomatice europene la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, cu alte cuvinte relațiile diplomatice între Portugalia și tânărul Regat al Serbilor, Croaților și Slovenilor. Mai multe subiecte sunt abordate: cadrul acestei probleme, relațiile politice și, în particular, relațiile economice care sunt importante în cercetarea noastră.

Cuvinte cheie: diplomație, legație, consulat, relații bilaterale

SITUAȚIA EVREILOR DIN UNIUNEA SOVIETICĂ ȘI ȚĂRILE SATELIT DUPĂ AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Anca OLTEAN

Rezumat. Studiul de față încearcă să arate că, în timpul ultimilor ani de viață ai lui Stalin, evreii din Uniunea Sovietică și țările ei satelit au fost chiar victime ale regimului comunist. Inițial, în timpul persecuției germane și după război o parte a lor și-au găsit un refugiu în rândurile partidului comunist pe care l-au văzut ca singura forță capabilă să se opună rasismului și xenofobiei. Ei au fost îngroziți de ororile Holocaustului și au căutat securitatea alăturându-se comunismului. Dar ei au fost afectați de comportamentul ostil al lui Stalin față de

evrei din ultimii ani ai vieții sale. Este importantă aserția că majoritatea evreilor nu erau comuniști și că proprietatea lor a fost redusă conform regulilor naționalizării și că aristocrația evreiască și intelectualii au căzut victime ale regimului comunist din țările Europei Centrale și Estice.

Cuvinte cheie: Evrei, comunism, antisemitism, sărăcie

PERCEPȚIA TRATATULUI DE LA TRIANON ÎN PERIOADA COMUNISTĂ. CONFRUNTARE SAU ARMONIE ÎNTRE DOUĂ CURENTE IDEOLOGICE?

Istvan POLGAR

Rezumat. Percepția Tratatului de la Trianon în perioada comunistă. Confruntare sau armonie între două curente ideologice? În opinia generală a istoricilor maghiari, Trianon își găsește un loc special între fenomenul ridicării naționalismului și ridicarea marxismului, amândouă răsărind în contextual revoluției mondiale.

Interpretarea naționalistă a vecinilor maghiari cu privire la Trianon este justificată, dar este diferită de interpretările negative ale maghiarilor. Ei consideră că Trianonul a marcat eliberarea poporului danubian din jugul de fier, pentru ei procesul de pace este postulatul justiției și adevărului.

Pe de altă parte, interpretarea marxistă a Trianonului, în mod deosebit cea Sovietică, a reieșit printr-o mare flexibilitate în vederea vesticilor, deși până atunci Sovieticii au denunțat puternic procesul de pace ca “imperialist-capitalist-burghez” al Parisului.

Cuvinte cheie: Trianon, Ungaria, România, percepție, comunism

REGLEMENTAREA MIJLOACELOR MEDIA ȘI DEMOCRATIZAREA: EXPERIENȚA EUROPEANĂ

Renaud de la BROSSE

Rezumat. Căutarea libertăților fundamentale, a independenței, securității și prosperității a constituit motorul principal al schimbărilor și al alegerilor politice în țările din Europa Centrală și Orientală din ultimii douăzeci de ani. Imaginea Europei de Vest percepută de populația fostelor republici sovietice era aceea a unei asocieri dintre libertăți politice individuale și bunăstare economică. În sectorul media, sunt delimitați doi vectori externi ai democratizării care au contribuit la adoptarea unei reforme în media și în domeniul politic (în special prin crearea reglementărilor independente din media) în țările din Europa Centrală și Orientală.

Keywords: media, democrație, reglementare, Europa Centrală și Orientală

LEGITIMITATE, INSTITUȚII ȘI STRATEGIE DE COMUNICARE IN UNIUNEA EUROPEANĂ

Dorin I. DOLGHI

Rezumat. În ultimii ani se remarcă un număr tot mai mare de atitudini și evenimente care sugerează o nevoie cronică de comunicare între Uniunea Europeană și cetățenii săi. Una dintre principalele probleme se referă la modul în care cetățenii percep lipsa legitimității și a transparenței Uniunii Europene și a instituțiilor ei. Pentru a identifica și a analiza o parte din cauze propunem să luăm în discuție o variabilă importantă și anume strategia de comunicare a Uniunii Europene. În acest articol vom studia anumite interpretări ale legitimității care pot fi asociate cu percepția cetățenilor asupra instituțiilor Uniunii Europene și principalele puncte exprimate de Comisia Europeană cu privire la Strategia de Comunicare.

Cuvinte cheie: cetățeni, comunicare, instituții, integrare,

ASIGURAREA CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL UNIVERSITAR ÎN ȚĂRILE CENTRALE ȘI EST – EUROPENE DUPĂ EXTINDEREA UE (2004)

Ioan HORGA, Diana GAL

Rezumat. *Analiza prezentă a fost inspirată de cartea intitulată Asigurarea calității în învățământul superior în țările Central și Est Europene – Agendă înainte, editată de Jan Kohoutek, Unesco-Cepes, Studii asupra educației universitare, editată de Jan Kohoutek, Unesco-Cepes, Studii asupra învățământului superior, București, 2009, care a prezentat rezultatul Planului de Cercetare Educație terțiară în Societatea bazată pe cunoaștere (cod de identificare MSM0023775201) al Centrului de Studii al Învățământului Superior, Praga, Republica Cehă, și încercările de a arăta Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității în domeniul educației superioare europene (ESG) la nivelul agențiilor de asigurare a calității în țările din Europa Centrală și de Est. În același timp, volumul pe tema Acreditării și Evaluării în Domeniul Educației Superioare Europene editat de Stephanie Schwartz și Don F. Westerheijden și publicat în 2004 ne-a ajutat să avem o mai bună perspectivă asupra dezvoltării asigurării calității în țările Europei Centrale și Est Europene.*

Analizând precedentele procesului Asigurării calității în Domeniul Educației Superioare europene în Europa Centrală și de Est modelat de experiența post-comunistă a calității educației superioare și marcat de modelul American de evaluare și acreditare, în particular în Ungaria și România, precum și de modelul britanic în statele Baltice, Jan Kohoutek vede calitatea răspunsurilor dată de procesul implementării ESG într-o axă de continuitate naturală (J. Kohoutek, 2009). În Europa Centrală și de Est, se începe de la experiența anterioară pre-Bologna pentru a asigura calitatea de primă generație, anumite avantaje în practica de implementare ESG, și de la o anumită interoperabilitate asigurată de Rețeaua Asigurării Calității în Agențiile din Europa Centrală și Est Europeană (CEEN), înființată în 2002, precum și de la practica diversității aparținând dinamicii procesului de asigurare a calității educației superioare.

Cuvinte cheie: asigurarea calității, statele din Europa Centrală și de Est, standarde, învățământ superior

PERSPECTIVE PENTRU DEZVOLTAREA STRATEGIEI AGLOMERĂRII TRANSFRONTALIERE DEBRECEN-ORADEA

Constantin ȚOCA

Rezumat. *Lucrarea se bazează pe ideea proiectului “Agglomerarea transfrontalieră Debrecen-Oradea”(2020), în cea mai mare parte pe rezultate din primul stadiu al acestui proiect – cercetarea sociologică care s-a desfășurat în două orașe țintă, Oradea și Debrecen, pe trei grupuri țintă și în special pe analiza SWOT. Conform rezultatelor cercetării coroborate cu Planul de Dezvoltare al Județului Bihor și Planul Regional de Dezvoltare pentru Regiunea de Nord – Vest am încercat să trasăm unele direcții pentru a ajunge de la ideea proiectului și conceptului “Agglomerarea transfrontalieră Debrecen – Oradea” un element funcțional și eficient pentru cele două comunități, luând în considerare perspectivele regionale, naționale și Europene.*

Cuvinte cheie: colaborare transfrontalieră, cercetare sociologică, analiză SWOT, strategii de dezvoltare, Euroregiune.

POLITICA EUROPEANĂ DE VECINĂTATE, MAS-MEDIA ȘI COOPERAREA TRANSFRONTALIERĂ

Mircea BRIE

Rezumat. *Cooperarea pare să fie strict necesară, și din această perspectivă media poate aduce, prin implicarea directă a autorităților, o contribuție la întărirea conexiunilor și relațiilor între oameni și instituții. O companie aflată într-un proces accentuat de globalizare nu poate fi concepută fără a lua în considerare rolul*

media, influența și controlul exercitat de ea. Impactul media este diferit, depinzând de natura publicului, dar și de tipologia și diferitelor forme de media. Impactul este diferit când luăm în considerare presa, radioul și televiziunea.

Contactele culturale sunt importante în media în promovarea valorilor comune, umane. Dacă acest spațiu cultural este dublat de o arie delimitată politic, rolul media este mai semnificativ. Cooperarea trans-frontalieră și inițiativele comune implică dezvoltarea relațiilor interstatale dar de asemenea și oameni. Ca un rezultat al relațiilor de dezvoltare al bunelor vecinătăți se cere o nouă definire și o reclasificare a granițelor.

Buna vecinătate este o condiție de bază pentru menținerea securității în regiunile de graniță, este un principiu al dreptului internațional, o bază legală a formulării conținând principiul obligativității. Astfel, obligația de a face poate fi exprimată de regula care cere subiectului de drept internațional să acționeze ca buni vecini. Actorii Media apar în această perspectivă ca un factor important pentru transmiterea și controlul regulilor legale sau sociale.

Cuvinte cheie: politica de vecinătate, mass-media, cooperare transfrontalieră, granițe, multimedia

LOCUL DEȚINUT DE INSTRUIREA SPECIALIȘTILOR ÎN DOMENIUL COOPERĂRII TRANSFRONTALIERE PENTRU EUROREGIUNEA REGIUNEA BIHOR –HAJDU-BIHAR ÎN UNGARIA ȘI ÎN ROMÂNIA

Maurice BUANGI KHONDE

Rezumat. Cooperarea transfrontalieră în euroregiunea BIHOR-HAJDU-BIHAR de la frontiera dintre România și Ungaria trebuie consolidată conform ultimului program al Uniunii Europene din perioada 2007-2013. Acest scop poate fi atins cu ajutorul specialiștilor în proiecte de dezvoltare transfrontalieră

Din păcate acești specialiști nu ne sunt încă la îndemână. Cum putem rezolva această problemă? Această lucrare intenționează să sublinieze importanța rezolvării acestei probleme folosind instituțiile educaționale aflate în euroregiunea respectivă, ca de exemplu Institutul de Studii Euroregionale, precum și folosind experiența altor euroregiuni din Europa de Vest, ca de exemplu MOT, Mission Opérationnelle Transfrontalière, în Franța.

În felul acesta va fi posibil să implicăm mai multe personae în inițiativele din anii care vin, și, în același timp să abordăm probleme din diferite domenii ale cooperării transfrontaliere mediu, infrastructură, SME, SMI, turism, etc...

Cuvinte cheie : Formare, cooperare transfrontalieră, programe 2007-2013, proiecte europene

VIITORUL ROL AL OSCE ÎN ARHITECTURA SECURITĂȚII EUROPENE – PERSPECTIVE DIN PUNCTUL DE VEDERE AL PREȘEDINȚIEI

Titus FIZEȘAN

Rezumat. Articolul de față inspectează evenimentele din interiorul OSCE, în cadrul unui context istoric când România a deținut poziția de Presedinție în 2001 și încearcă să sugereze faptul că anumite interese naționale pot fi traduse și verificate în dezbaterile internaționale printre membrii statelor, în concordanță cu o agendă organizațională bine stabilită. Una dintre principalele provocări ale reformei instituționale ale OSCE a fost dezvoltarea unui cadru funcțional unde conflicte europene specifice pot fi manageriate înainte de o manifestare violentă. Astfel, la final, evenimentele din cadrul OSCE au avut o contribuție majoră la stabilitatea regională iar câteva influențe pot fi urmărite în poziția României spre o abordare mai deschisă și mai pozitivă în managementul conflictului.

Cuvinte cheie: OSCE, stabilitate, conflict, management, securitate

AXA WASHINGTON-LONDRA-BUCUREȘTI ÎN POLITICA EXTERNĂ ȘI DE SECURITATE: 2004-2008 – DESIDERAT ȘI REALITATE-

Nicolae TOBOȘARU

Rezumat. *Afirmată de Președintele Traian Băsescu la 13 Decembrie 2004, și generată de parteneriatul strategic între România și USA și de relația strategică România – Marea Britanie, strategia de politică externă și de securitate numită Axa Washington-Londra-București a fost o prioritate pentru perioada acestui termen.*

Țintind la spațiul geopolitic pontic și la subiectele de securitate și energetice, strategia nu a avut sprijinul unui document oficial politic-diplomatic, nici o recunoaștere formală din partea SUA și a Marii Britanii. Stabilimentul politic românesc nu a fost de acord cu formula strategică, între consecințele sale fiind apariția în premieră în viața politică românească a coabitării administrației prezidențiale, în mod evident atlantică cu un cabinet declarat European. Mai mult, a generat, în mediul politic al Comunității, chestiuni legate de locul Administrației prezidențiale în relația strategică SUA-UE.

Astfel, strategia are sprijinul unor gesturi americane și politici. De exemplu, ne referim la instalarea unor dispozitive militare în facilitățile din Dobrogea, susținerea proiectului energetic Nabucco, Forumul Mării Negre pentru Dialog și Parteneriat, sau depunerea Fondului Mării Negre pentru Cooperare Regională – o inițiativă americană. Efectele concrete ale mișcărilor românești care s-au circumscris Strategiei Axei au fost semnificativ limitate de cooperarea cu politicile pontice ale Federației Ruse și ale Turciei.

Desigur, consecințele acestei strategii vor continua să se extindă, și dezbaterea consistenței suportului teoretic – liberal, și a discrepanței între voința politicii prezidențiale și realitatea sub-regională strategică va filma interesul analizei politice și a istoricilor istoriei recente.

Cuvinte cheie: *Acordul de agreement, axa politică, Marea Neagră Formală, Fondul Mării Negre, Traian Băsescu*

ISTORIE RURALĂ ROMÂNEASCĂ ȘI O PERSPECTIVĂ METODOLOGICĂ ASUPRA ANTROPOLOGIEI ISTORICE

Barbu ȘTEFĂNESCU

Rezumat. *La nivelul cercetării istorice românești, cooperarea metodologică între istorie și antropologie socială (etnologie) este susținută de două aspecte ale realității în devenire: o prezență rurală masivă pe scara istorică și persistența unui important segment rural până în ziua de azi. Partizană, de-a lungul timpului, a mediilor de comunicare specifice oralității, lumea rurală, prin segmentul său majoritar, țăranii, răspunde mai bine interogațiilor etnologice decât celor istorice; în același timp, dezvoltarea sub ochii noștri a unor anumite aspecte ale vieții culturale a altor timpuri facilitează verificările permanente ale evoluțiilor istorice și comparații cu ceea ce constituie, de fapt, realități ale societăților contemporane.*

Așadar, există o dublă perspectivă, permanenta verificare între istorie și etnologie sau faptul că fiecare partener de dialog împrumută perspective metodologice. Nevoia etnologilor este aceea de a se alătura unei temporalități mereu clarificatoare pentru anumite aspecte culturale, în timp ce istoricii au nevoie să verifice moștenirea documentară specifică din realități existente în lumea rurală la nivel antropologic, ca și persoane cu anumite particularități culturale.

Cuvinte cheie: *antropologie istorică, istorie rurală românească, interdisciplinaritate, cooperare metodologică, comunitatea tradițională*

ETICA ÎN AFACERILE INTERNAȚIONALE

Luminița ȘOPRONI

Rezumat. Globalizarea, tehnologia și importanța tot mai mare a afacerilor contribuie la o creștere a cererii publice în continuă creștere pentru responsabilitate corporatistă. Tranzacțiile globale se află în zilele noastre la o răscruce datorată schimbărilor fundamentale care au loc în lume; sectorul business are un rol esențial în identificarea și promovarea soluțiilor la problemele care blochează dezvoltarea economică responsabilă și durabilă a unei societăți. Corporațiile nu pot acționa în mod izolat pentru a duce la bun sfârșit acest deziderat, deoarece ele trebuie să-și unifice eforturile cu cele ale guvernelor, comunităților locale și alte altor instituții și organizații internaționale.

Cuvinte cheie: etică, afaceri internaționale, corporații, reguli de comportament

DAVID MITRANY, PORTRETUL UNUI TEORETICIAN AL NELINIȘTII

Adrian Claudiu POPOVICIU

Rezumat. David Mitrany ajunge să propună o nouă ordine internațională, bazată pe cooperarea transnațională. Scriind într-o perioadă în care Europa era traversată de o profundă criză, Mitrany a reușit să ofere teoriei funcționaliste argumente în favoarea unei integrări globale, dar și regionale. Principala sa preocupare era legată de administrarea eficientă a resurselor limitate ca o premisă esențială pentru o cooperare durabilă și pentru crearea a ceea ce el a definit ca fiind „un sistem de pace funcțional” (a working peace system).

Cuvinte cheie: ordine internațională, cooperare transnațională, integrare globală, teoria funcționalistă

JACQUES DELORS ȘI VIZIUNEA ASUPRA PROCESULUI DE INTEGRARE EUROPEANĂ

Cristina Maria DOGOT

Rezumat. Prezentul articol încearcă să sublinieze rolul unui personaj cheie în procesul de construcție europeană, Jacques Delors. Unanim recunoscut ca fiind un “părinte fondator” al Uniunii europene, Delors a contribuit la adoptarea a două documente majore ale Uniunii europene: Actul Unic European și Tratatul de la Maastricht. Pe de altă parte, Delors a fost artizanul a două politici importante ale Uniunii Europene: politica socială și politica monetară (materializate prin Uniunea Monetară Europeană).

Cuvinte cheie: Jacques Delors, Comisia Europeană, Europa, Uniunea Europeană, subsidiaritate, federalism.

EUROPA POLITICĂ: CE VIITOR?

Georges CONTOGEOGRIS

Rezumat. Orice reflecție asupra viitorului Europei politice cere luarea în considerare a trei factori constitutivi ai soartei sale: statutul actual și dinamica internă, care-i hrănesc existența, discursul pe care ea îl reflectă referitor la un viitor ideal și mediul internațional în care se situează.

O primă remarcă este aceea că Europa geografică și culturală diferă de Europa politică, cea din urmă fiind mai restrânsă. Este corect să punem de o parte o Europă geografico-culturală care face trimiteri la identitatea globală pentru a constitui o Europă politică care nu reprezintă decât o anumită parte a Europei? Trebuie să admitem că Uniunea Europeană reprezintă baza instituțională a unei Europe politice care are vocația de a integra Vechiul Continent în întregime? Și ca o ultimă analiză, care este relația între identitatea europeană și Europa politică? Și cum va evolua aceasta?